

**Návrh zásad k novele zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa
dopĺňajú niektoré zákony**

1. Ustanoviť, aby materské školy, základné školy, základné umelecké školy, gymnáziá a školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nemuseli tvoriť učebné osnovy povinných vyučovacích predmetov ako súčasť školského vzdelávacieho programu.

Komentár:

Na rokovaníach so zástupcami stavovských organizácií s podporou Štátneho pedagogického ústavu odznela pripomienka a zároveň požiadavka, že učitelia neboli dostatočne pripravovaní na tvorbu vzdelávacieho obsahu, nevedia tvoriť učebný obsah a považujú to za enormnú byrokratickú záťaž. Taktiež vznikla požiadavka, aby sa vzdelávací obsah (štandard) tvoril po ročníkoch a nie po stupňoch vzdelania.

Nová legislatíva sa teda navrhuje tak, že štátny vzdelávací program bude obsahovať rámcový vzdelávací obsah – ako obsahový štandard, ktorý môžu školy prevziať ako taký a podľa neho vyučovať. Zároveň sa školám ponecháva sloboda výberu t.j., že si môžu vzdelávací obsah tvoriť aj naďalej samy ako doteraz s podmienkou dodržania obsahového štandardu (môžem učiť viac, nie však menej). Taktiež rámcový učebný plán bude rozvrhnutý pre základné školy po ročníkoch.

Rámcový obsah vzdelávania bude vypracovaný najmenej v rozsahu ustanovenom vzdelávacím štandardom príslušného štátneho vzdelávacieho programu pre všetky školy zaradené do siete škôl a školských zariadení, okrem stredných odborných škôl, konzervatórií a jazykových škôl.

Naďalej zostane v platnosti, že každá škola si podľa jednotlivých odborov vypracuje učebné osnovy, ktorými môže byť aj rámcový obsah vzdelávania. Príklady rámcového obsahu vzdelávania majú slúžiť predovšetkým školám, ktoré potrebujú pri tvorbe, či úprave učebných osnov z rôznych dôvodov ako je napr. nedostatočná skúsenosť s tvorbou učebných osnov metodicky podporiť a usmerniť zo strany príslušnej priamo riadenej organizácie ministerstva školstva. Školy budú môcť vzdelávať na základe rámcového obsahu vzdelávania, môžu však vzdelávať aj podľa učebných osnov vlastného zamerania, a tak rozšíriť a prehĺbiť obsah predmetov zaradených v štátnom vzdelávacom programe, zvoliť a pripraviť obsah predmetov, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe ako aj obsah doplniť pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí nemôžu napredovať v rámci bežných vyučovacích hodín a ktorí postupujú podľa individuálnych výchovno-vzdelávacích programov.

2. Zjednodušiť vedenie dokumentácie o dieťati v centrách poradenského systému rezortu školstva zavedením karty dieťaťa.

Komentár:

V záujme zníženia byrokratickej záťaže a zároveň sprehľadnenia vedenia dokumentácie v týchto zariadeniach sa navrhuje zaviesť karta dieťaťa. Zavedenie karty dieťaťa sa uskutočňuje na základe požiadaviek odborných zamestnancov v poradenských zariadeniach na zavedenie jednotnej dokumentácie v centrách pedagogicko-psychologického

poradenstva a prevencie a v centrách špeciálnopedagogického poradenstva. Jej vzor, ktorý bude schválený ministerstvom, má umožniť vytvorenie karty dieťaťa vo formáte obalovej zložky, na ktorej budú priamo zaznamenané nevyhnutné osobné údaje dieťaťa a ďalšie potrebné údaje a záznamy prehľadným spôsobom. Zároveň má formát karty dieťaťa umožňovať priamo do nej vkladať ďalšie dokumenty – správy z vyšetrení a pod.

3. Upraviť komplexne problematiku výchovných programov.

Komentár:

Upraviť problematiku výchovných programov v jednom paragrafe. Upraviť postup vydávania výchovného programu pre prípad, ak je školské zariadenie zriadené ako samostatné ako aj pre prípad, ak je školské zariadenie súčasťou školy. Znenie § 8 ods. 4 písm. j) upraviť v nadväznosti na dikciu ustanovenia § 2 písm. a), v zmysle ktorej sa vo vzťahu ku školským zariadeniam používa len pojem „dieťa“ a nie „žiak“. Osobitne upraviť zverejňovanie výchovného programu pre prípad, ak je školské zariadenie zriadené ako samostatné, a tiež pre prípad, ak je školské zariadenie súčasťou školy. Ustanoviť konkrétny obsah tematických oblastí výchovy, ktoré sú povinnou súčasťou výchovného programu. Doterajšia právna úprava rieši problematiku veľmi schematicky, v podstate výrazne kopíruje problematiku štátnych vzdelávacích programov bez rešpektovania osobitostí výchovnej činnosti v jednotlivých druhoch školských vzdelávacích zariadení.

4. Ustanoviť povinnosť, že súčasťou výchovy a vzdelávania v materských školách s bilingválnym vzdelávaním ako aj v materských školách s iným vyučovacím jazykom, ako je štátny jazyk, je aj osvojovanie štátneho jazyka.

Komentár:

Ústava Slovenskej republiky v Čl. 34 ods. 2 garantuje občanom patriacim k národnostným menšinám a etnickým skupinám právo na osvojenie si štátneho jazyka. V súlade so zvýšenou právomocou škôl a ich zriaďovateľov pri tvorbe školských vzdelávacích programov je potrebné právne upraviť absenciu ukotvenia osvojovania štátneho jazyka v materských školách s bilingválnym vzdelávaním aj v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín. Zastávame názor, že navrhovaná zmena zabezpečí, aby sa niektoré deti nestretli so štátnym jazykom prvýkrát až v základnej škole. Zo zistení Štátnej školskej inšpekcie – sledovanie úrovne používania a ovládania štátneho jazyka v školských rokoch 2011/2012 a 2012/2013 vyplýva: V materských školách školskí inšpektori hospitačnou činnosťou sledovali a hodnotili podporovanie rozvoja komunikatívnych kompetencií detí v štátnom jazyku. Ukázalo sa, že najväčšie problémy s ovládaním štátneho jazyka mali deti z jazykovo homogénneho (maďarského) prostredia, ktoré na pokyny v štátnom jazyku reagovali zväčša pasívne, neporozumeli ich významu, čo malo vplyv na konkrétnu realizáciu zadaného pokynu. Ich slovná zásoba v štátnom jazyku, najmä s dôrazom na 5-6 - ročné deti pripravujúce sa na vzdelávanie v základnej škole, bola slabá. Cielené nadobúdanie skúseností detí so štátnym jazykom vo väčšine maďarských škôl negatívne ovplyvňovalo nevhodné memorovanie, nacvičovanie izolovaných slov, využívanie prekladovej metódy a dominantnosť frontálnych foriem výučby. Príčinami boli učiteľmi neakceptované metodické odporúčania pre komunikáciu v štátnom jazyku, nízka úroveň rečového prejavu učiteľov a ich nedostatočná slovná zásoba v štátnom jazyku a málo využívané účinné výchovno-vzdelávacie metódy (napr. viacmyslové učenie sa v prirodzených situáciách), rôznorodé didaktické pomôcky a informačné zdroje. Význam

štátneho jazyka vzhľadom na prípravu detí na život v majoritnej spoločnosti vo výchovno-vzdelávacej činnosti bol často pedagogickými zamestnancami nedocenený najmä v jazykovo homogénnom (maďarskom) prostredí.

5. Stanoviť rozsah bezplatného poskytovania učebníc žiakom a rozšíriť kompetenciu riaditeľa školy pri výbere učebníc, pracovných zošitov a učebných textov.

Komentár:

Verejné zdroje dlhodobo nepostačujú na zabezpečovanie učebníc, pracovných zošitov a učebných textov v rozsahu stanovenom legislatívou a neúmerný nárast počtu pracovných zošitov, ktoré vzhľadom na ich charakter je nutné nakupovať každoročne, výrazne znižuje objem finančných prostriedkov na obstaranie kvalitných učebníc určených na viacročné využitie vo výchovno-vzdelávacom procese.

Pri plnení školského vzdelávacieho programu sa umožňuje používať okrem schválených učebníc aj iné učebnice, pracovné zošity a učebné texty, ktoré sú v súlade so štátnym vzdelávacím programom; o ich používaní bude rozhodovať riaditeľ školy, ktorý bude zodpovedný za splnenie podmienok uvedených v tomto zákone.

Základným školám a stredným školám budú z verejných zdrojov naďalej bezplatne poskytované schválené učebnice pre povinné vyučovacie predmety podľa štátneho vzdelávacieho programu vrátane ich prepisov do Braillovho písma, implementácie posunkovej reči nepočujúcich alebo iných vhodných foriem prepisov. Oproti doterajšej právnej úprave z prostriedkov štátneho rozpočtu už nebudú základným školám a stredným školám bezplatne poskytované pracovné zošity a učebné texty.

Ak sa škola rozhodne pri plnení školského vzdelávacieho programu používať okrem schválených učebníc aj iné učebnice, pracovné zošity a učebné texty pre povinné vyučovacie predmety, na ich zakúpenie je povinná použiť vlastné zdroje a nie je oprávnená požadovať úhradu od žiaka.

Zostáva zachovaná povinnosť školy poskytnúť do bezplatného užívania žiakom učebnice (schválené aj iné), pracovné zošity a učebné texty pre povinné vyučovacie predmety ako aj právo žiaka na bezplatné zapožičanie učebníc (schválených aj iných), pracovných zošitov a učebných textov pre povinné vyučovacie predmety podľa štátneho vzdelávacieho programu vrátane ich prepisov do Braillovho písma, implementácie posunkovej reči nepočujúcich alebo iných vhodných foriem prepisov.

6. Umožniť výber z viacerých schválených učebníc pre povinné predmety.

Komentár:

Školská prax požaduje zaviesť taký systém zabezpečovania učebníc, ktorý umožní školám slobodný výber alternatívnych učebníc pri plnení školského vzdelávacieho programu.

Ministerstvo školstva, ministerstvo zdravotníctva alebo ústredný orgán štátnej správy do edičného plánu zaradí minimálne jednu schválenú učebnicu pre vyučovací predmet podľa štátneho vzdelávacieho programu, ak je pri jeho vyučovaní potrebná. Zaradenie viacerých schválených učebníc pre jeden vyučovací predmet do edičného plánu bude podmienené možnosťami štátneho rozpočtu a uplatnením zásady hospodárneho nakladania s verejnými financiami.

7. Upraviť komplexne podmienky a postup pri schvaľovaní učebníc.

Komentár:

Súčasná legislatíva upravuje len v obmedzenom rozsahu problematiku vydávania schvaľovacej doložky učebniciam, pričom neumožňuje pružne reagovať na zmeny štátneho vzdelávacieho programu vo vzťahu k obsahu schválených učebníc. Absentuje tiež jednoznačná úprava vo vzťahu k zabezpečovaniu učebníc určených na výučbu predmetu náboženstvo a predmetu náboženská výchova.

Vychádzajúc zo Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní a Dohody medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami o náboženskej výchove a vzdelávaní, ktoré stanovujú, že na zabezpečovanie učebníc platia rovnaké pravidlá ako na zabezpečovanie učebníc pre ostatné všeobecnevzdelávacie predmety, doplniť kompetenciu ministerstva školstva vydávať a odnímať schvaľovaciu doložku učebniciam pre predmet náboženstvo alebo náboženská výchova. Podmienkou na jej vydanie alebo odňatie je schválenie príslušnou štátom uznanou cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou. Týmto sa odstráni nejednotnosť pri schvaľovaní učebníc obstarávaných z verejných financií. Zároveň sa odstráni doterajšia nejednoznačnosť v tom, či povinnosť poskytnúť bezplatne školám schválené učebnice pre predmet náboženstvo alebo náboženská výchova má ministerstvo školstva alebo príslušná štátom uznaná cirkev alebo náboženská spoločnosť.

Z dôvodu skvalitnenia a zefektívnenia výchovno-vzdelávacieho procesu a potreby zabezpečiť žiakom učebnice s najaktuálnejším obsahom v súlade s platným štátnym vzdelávacím programom, ustanoviť kompetenciu odňať schvaľovaciu doložku, ak na základe odborného posúdenia sa zistí nesúlad učebnice s platným štátnym vzdelávacím programom.

Ustanoviť podmienky a postup pri vydávaní schvaľovacej doložky. Navrhuje sa správny poplatok za vydanie schvaľovacej doložky vo výške 250 €.

8. Upraviť spôsob nakladania s učebnicami v zmysle príslušnej legislatívy upravujúcej postup pri nakladaní s majetkom štátu. Zaviesť pravidlá používania učebníc a upraviť postup pri zapožičiavaní učebníc pri prestupe žiaka na inú školu.

Komentár:

Absencia pravidiel o používaní učebníc, o ich evidencii, o spôsobe a výške náhrady za stratené, zničené alebo poškodené učebnice, pracovné zošity a učebné texty od roku 2008 zrušením nariadenia vlády SR č. 282/1994 Z. z. o používaní učebníc a učebných textov spôsobuje problémy v praxi.

Ustanoviť mechanizmus podľa § 1 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, nakoľko sa majetok štátu (schválené učebnice obstarávané z verejných zdrojov) prevádza základným školám a stredným školám v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, samosprávneho kraja, okresného úradu v sídle kraja, štátom uznanou cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou, inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou.

Škola bude povinná hospodárne nakladať s majetkom, ktorý jej bol prevedený do správy alebo vlastníctva a viesť evidenciu učebníc.

V prípade straty, zničenia alebo poškodenia zapožičaných učebníc, pracovných zošitov a učebných textov bude žiak povinný, ak nie je plnoletý, jeho zákonný zástupca, škole nahradiť vzniknutú škodu. Finančné prostriedky, ktoré škola získa ako náhradu za stratené, zničené alebo poškodené učebnice použije škola na obnovu knižničného fondu školy.

Upraviť postup pri zapožičiavaní učebníc, pracovných zošitov a učebných textov pri prestupe žiaka na inú školu, čo v súčasnosti absentuje.

9. Riešiť rozšírenie inovatívnych vzdelávacích programov v školskom vzdelávacom programe.

Komentár:

Národný program výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike na najbližších 15 až 20 rokov (Milénium) stanovil programové zmeny, ktoré majú byť zamerané aj na inováciu obsahu a metód výchovno-vzdelávacích programov, s dôrazom na flexibilitu a rýchlu adaptabilitu nových a progresívnych prvkov vo vzdelávaní, s cieľom zabezpečiť potrebnú efektívnosť školského systému. V Miléniu sa uvádza, že „je potrebné inovovať stratégie a metódy edukácie, zavádzať viac alternatívnej koncepcie...“. V súčasnosti sa na Slovensku v školskej praxi aplikácia napr. zahraničných trendov a inovatívnych vzdelávacích programov môže uplatňovať len v rámci experimentálneho overovania, a to vzhľadom na to, že takéto alternatívne vzdelávacie programy sa systémovo líšia od štandardných modelov vzdelávania. Inovatívne vzdelávacie programy majú najmä väčšiu vnútornú diferenciaciu, so zameraním na špecifické individuálne potreby žiakov.

V súčasnosti platný školský zákon ani štátny vzdelávací program neriešia problematiku alternatívnych (inovatívnych) modelov vzdelávania. Pedagogická verejnosť poukazuje na potrebu legislatívneho riešenia možnosti uplatňovania inovatívnych vzdelávacích programov, ktoré boli úspešne experimentálne overované a pozitívne ukončené (na Slovensku sa napr. v 90- rokoch minulého storočia a začiatkom 21. storočia začali uplatňovať nielen v neštátnych školách inovatívne vzdelávacie metódy a alternatívne programy, a to napr. podľa pedagogiky S. Kovalíkovej, pod názvom „Vysoko efektívne učenie (VEU)“ v minulosti známe ako Integrované tematické vyučovanie (ITV), ďalej podľa pedagogiky R. Steinera a M. Montessoriovej, ako aj uplatňovanie daltonského učebného plánu a pod.).

Navrhovaná zmena umožní, že školským vzdelávacím programom bude môcť byť aj inovatívny vzdelávací program, ktorý bol experimentálne overovaný, pozitívne vyhodnotený odborným garantom a schválený ministerstvom.

10. Rozšíriť vymedzenie oblastí, ktoré môžu byť predmetom experimentálneho overovania a zabezpečiť využitie experimentálneho overovania po jeho ukončení s ohľadom na overené poznatky, skúsenosti a podnety v školskej praxi.

Komentár:

Súčasná právna úprava obsahuje len niektoré oblasti, ktoré môžu byť predmetom experimentálneho overovania, duplicitne ustanovuje povinnosť pre ministerstvo školstva a ministerstvo zdravotníctva určovať garanta experimentálneho overovania aj keď pri príprave experimentálneho overovania posúdenie projektu zabezpečuje jeho garant. Nedostatočne je upravený spôsob schvaľovacieho procesu po ukončení experimentálneho overovania, s ohľadom na predložené overené poznatky, skúsenosti a navrhované podnety, s ich možnou aplikáciou v školskej praxi.

Zmena bude realizovaná zovšeobecnením opisu predmetu experimentálneho overovania, zrušením povinnosti ministerstva školstva a ministerstva zdravotníctva určovať recenzenta experimentálneho overovania a spresnením schvaľovacieho procesu po ukončení experimentálneho overovania.

11. Vypustiť označenie druhotných názvov dosiahnutého stupňa vzdelania (nižšie sekundárne, sekundárne, vyššie sekundárne, postsekundárne alebo terciárne).

Komentár:

V súlade s ISCED 2011 sprehľadniť označenie stupňov vzdelania, ktoré je možné získať štúdiom na stredných školách. Odstrániť zmätočné ustanovenie o poskytovaní terciárneho vzdelania strednými školami, čo je v rozpore s ustanoveniami zákona o vysokých školách. Školský zákon bol prijatý v roku 2008, kedy platil ISCED 1997 so stupňami vzdelania 0 až 6. ISCED 2011 už pozná 0 až 8 stupňov.

12. Upraviť názov zavedeného titulu „diplomovaný umelec“ na „diplomovaný špecialista umenia“ pre absolventov šesťročného vzdelávacieho programu v odbore vzdelávania v konzervatóriu alebo absolventov osemročného vzdelávacieho programu v odbore vzdelávania v tanečnom konzervatóriu.

Komentár:

Úprava názvu neakademického titulu diplomovaný umelec vychádza zo skutočnosti, že absolvent konzervatória v praxi pôsobí nielen ako výkonný umelec, ale aj ako pedagóg, špecialista umenia. Takto upravený názov zahŕňa vo svojom význame všetky kompetencie získané štúdiom na konzervatóriu.

Po konzultácii s Úniou konzervatórií SR, napriek viacerým požiadavkám na priznanie titulu diplomovaný umelec „Dis.art“ zo strany zamestnancov základných umeleckých škôl, nenavrhujeme priznanie titulu diplomovaný špecialista umenia „Dis.art“ absolventom konzervatória, ktorí ho absolvovali pred nadobudnutím účinnosti školského zákona.

Žiadosti o dodatočné priznanie titulu diplomovaný špecialista „Dis“ sme v súčasnosti nezaznamenali.

13. Upraviť proces a podmienky k nástupu dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky zavedením povinnosti pre jeho zákonného zástupcu tak, aby bol povinný umožniť vykonať diagnostiku jeho dieťaťa, ak je to potrebné na objektívne posúdenie predpokladov dieťaťa na vzdelávanie; určiť vykonávanie diagnostiky zameranej na zisťovanie školskej spôsobilosti v príslušnom školskom zariadení výchovného poradenstva a prevencie, ktoré je zriadené orgánom miestnej štátnej správy v školstve.

Komentár:

Na základe aplikačnej praxe je potrebné chronologicky usporiadať možnosti plnenia povinnej školskej dochádzky: začiatok, odklad, dodatočný odklad, nultý ročník. Rodičia často nevedia, aké možnosti majú v prípade, ak sa u ich dieťaťa zistí nepripravenosť na vzdelávanie v prvom ročníku. Riaditeľ školy nie vždy informuje zákonného zástupcu dieťaťa o týchto možnostiach a s tým súvisiacich povinnostiach.

V záujme detí, ktoré majú po dovŕšení šiesteho roku veku nastúpiť na plnenie povinnej školskej dochádzky je potrebné zistiť ich predpoklady na plnenie požiadaviek určených štátnym vzdelávacím programom, t. j. školskú spôsobilosť. Keďže v populačnom ročníku detí vo veku nástupu do školy určeného zákonom sa vyskytujú deti, ktorých psychické alebo fyzické dozrievanie na základe rôznych faktorov zaostáva, je v záujme dieťaťa, aby prešlo odborne vykonanou diagnostikou, ktorá odhalí príčiny jeho oneskoreného vývinu s cieľom

určiť, resp. odporučiť následný postup súvisiaci s jeho školskou dochádzkou alebo jej odložením.

Neosvedčilo sa začať vzdelávanie detí, ktoré majú už 8 rokov, v prvom ročníku, a preto je potrebné riešiť požiadavky zo škôl na skorší začiatok zaškolenia.

Napriek viacerým požiadavkám, aby nultý ročník základnej školy mohli navštevovať všetky deti, ostáva len pre deti, ktoré pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia a vzhľadom na sociálne prostredie nie je u nich predpoklad zvládnutia vzdelávacieho programu prvého ročníka základnej školy.

Určiť povinnosti zákonného zástupcu vo vzťahu k zabezpečeniu začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky. Keďže povinnosťou zákonného zástupcu je k odkladu začiatku povinnej školskej dochádzky, najneskôr však k dodatočnému odkladu, umožniť diagnostiku, musí mu byť poskytnutá bezplatne - na základe Čl. 42 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je štát povinný vytvoriť podmienky na bezplatné plnenie povinnej školskej dochádzky.

Nakoľko bezplatným poskytovaním služieb sú podľa § 130 zákona viazané len školské zariadenia výchovného a psychologického poradenstva v zriaďovateľskej pôsobnosti orgánu štátnej správy v školstve, posudzovanie školskej spôsobilosti sa vo vzťahu k vyššie uvedenému určuje týmto zariadeniam.

Navrhuje sa znížiť hornú vekovú hranicu prijatia dieťaťa do prvého ročníka základnej školy z ôsmeho roku veku na siedmy rok veku, aby sa deťom zabezpečil začiatok systematického rozvíjania ich schopností, vedomostí a návykov ešte v období ich akcelerovaného vývinu. V praxi sa stáva, že rodič nekoná v najlepšom záujme dieťaťa a preceňuje alebo naopak, podceňuje predpoklady jeho dieťaťa na vzdelávanie, čo by sa malo prijatím tu uvedených povinností odstrániť. Skrátenie odkladu začiatku povinnej školskej dochádzky o jeden rok je dôležité pre rozvíjanie dieťaťa v období jeho života, ktoré je charakteristické akceleráciou vývinu detí. Zvyčajne sa opakované ďalšie odklady využívali pre deti s problémami vo vývine, ktorým zákonní zástupcovia nezabezpečovali inú formu podpory ich rozvíjania na „dobehtutie“ prípravy na ich vzdelávanie.

14. Posunúť termín zápisu žiaka na plnenie povinnej školskej dochádzky od 1. apríla do 30. apríla, ktorý predchádza začiatku školského roka, v ktorom má dieťa začať plniť povinnú školskú dochádzku; nevykonávať zápis v základnej škole pre žiakov so zdravotným znevýhodnením; zosúladiť termíny prijímania na základné vzdelanie; zjednodušiť oznamovaciu povinnosť riaditeľa školy.

Komentár:

Na základe podnetov profesijných združení sa požaduje posunúť termín zápisu detí do prvého ročníka základnej školy zo súčasne platného termínu (15.1. – 15.2.) na čo najneskorší možný termín. Podľa skúseností učiteľov časový posun umožní zlepšenie stupňa vývinu dieťaťa, ktorý je predpokladom pre úspešné osvojenie školských povinností. Za približne dva mesiace dozrievajú u detí grafomotorické funkcie, motorika očných pohybov, zlepšuje sa koordinácia, presnosť a plynulosť pohybov ako aj vývin reči a sústredenosť. Zároveň dieťa získava dôslednejšie samoobslužné a hygienické návyky.

Navrhovaný aprílový termín zápisu je pri posudzovaní detí, či má školskú spôsobilosť, vyhovujúcejší z dôvodu, že sa dieťaťu vytvoril ďalší priestor na zlepšenie stupňa vývinu.

Určiť špecifikum pre základné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, v ktorých sa zápis neuskutočňuje, nakoľko procesu prijímania predchádzajú diagnostické vyšetrenia. Riaditeľ základnej školy v lehote do 30. júna zašle tej obci zoznam všetkých detí, ktoré majú v nej trvalé bydlisko a sú prijaté na plnenie povinnej školskej dochádzky v tejto škole.

Určiť povinnosti zákonného zástupcu, ktoré musí vykonať pred začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky.

15. Vyňať školskú spôsobilosť ako podmienku na nástup na plnenie povinnej školskej dochádzky pre dieťa s mentálnym postihnutím.

Komentár:

Dosiahnutý stupeň vývinu a rozvoja zručností dieťaťa s mentálnym postihnutím nemôže byť podmienkou na jeho prijatie na povinnú školskú dochádzku, keďže väčšina z týchto detí v danom vývinovom štádiu školskú spôsobilosť nespĺňa. Niektoré deti ju dokonca nespĺnia nikdy, pričom na prijatie do školy a vzdelávanie majú právo. Povinná školská dochádzka detí s mentálnym postihnutím ako zdravotnou indikáciou sa má zo zákona začať dosiahnutím vekovej hranice, určenej na nástup detí na povinnú školskú dochádzku, resp. so zohľadnením ich zdravotných dispozícií. Diagnostika týchto detí má slúžiť na určenie ich potenciálu pre vzdelávanie a na zabezpečenie špeciálnych foriem a metód ich vzdelávania, nie však školskej spôsobilosti. Týka sa to len detí s diagnózou mentálneho postihnutia, nie detí so zaostávaním vývinu z dôvodu ich vyrastania v sociálne znevýhodnenom prostredí. Riešenie nástupu na povinnú školskú dochádzku detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, alebo iných detí, rieši zákon na inom mieste.

16. Umožniť dokončiť vzdelávanie v základnej škole, vrátane špeciálnej základnej školy, ktorémukol'vek žiakovi do konca školského roka, v ktorom dosiahne 18. rok veku, ak je na to dôvod, t. j. nielen žiakovi s ťažkým zdravotným postihnutím.

Komentár:

V praxi sa vyskytujú situácie, kedy žiak po 17. roku veku nemá možnosť dokončiť vzdelávanie v základnej škole, ak nie je žiakom s ťažkým zdravotným postihnutím, napr. po opakovanom odklade začiatku povinnej školskej dochádzky ak mu „nevychádzali roky“ – pri dátume narodenia po 1. septembri, ku ktorému sa pridružili prekážky na plynulý prechod do vyšších ročníkov v základnej škole (pri opakovaní ročníkov z dôvodu častej alebo dlhodobej hospitalizácie alebo domácej liečby a pod.). Kompetenciu umožniť dokončenie vzdelávania žiaka v základnej škole podľa tejto zásady by mal mať riaditeľ školy legislatívne umožnenú uplatňovať tak, ako je to v súčasnosti umožnené riaditeľovi školy pre žiakov s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 22 ods. 3 školského zákona.

17. Umožniť uplatnenie práva na zmenu formy vzdelávania všetkým žiakom.

Komentár:

Pri vzdelávaní žiakov v škole sa vždy musí konať v najlepšom záujme dieťaťa. Ak je na základe odborného posúdenia potrebné pre dieťa zabezpečiť inú formu vzdelávania, než na ktorú ho prihlásili rodičia, na uplatnenie práva dieťaťa na zmenu formy vzdelávania, ktoré mu nie je na prospech, je potrebné vytvoriť relevantný právny nástroj. Toto sa má vzťahovať na každého žiaka, nielen na žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vzdelávaného formou školskej integrácie, ako za súčasného legislatívneho stavu. Príslušná právna úprava sa dosiahne vypustením prvej vety v § 29 ods. 10 školského zákona a vypustením slova „začlenenému“ v druhej vete tohto ustanovenia.

18. Upraviť počty žiakov v triedach základných a stredných škôl.

Komentár:

Úprava bude spočívať v stanovení najvyššieho počtu žiakov v triede základnej školy, v ktorej sú žiaci dvoch ročníkov prvého stupňa základnej školy na 23 žiakov, najvyššieho počtu žiakov v triede prvého ročníka na 25 žiakov, najnižšieho počtu žiakov v triede prvého ročníka na 13 žiakov, najnižšieho počtu žiakov v triede strednej školy na 16 žiakov. Úprava súvisí so zmenami financovania v pripravovanom zákone o financovaní škôl a školských zariadení.

19. Zaradiť do sústavy škôl základnú školu s materskou školou.

Komentár:

Zavedenie nového druhu školy si vyžiadala aplikačná prax. V súčasnosti legislatíva umožňuje z materskej školy a základnej školy vytvoriť splynutím jeden právny subjekt s pomenovaním základná škola s materskou školou, ktorá poskytuje stupne vzdelania: predprimárne vzdelanie, primárne vzdelanie a pri poskytovaní vzdelávania v ročníkoch 5 až 9 základnej školy, aj nižšie stredné vzdelanie. Tento typ školskej inštitúcie sa v súčasnosti využíva na veľkom území Slovenska a preto je potrebné zaradiť tento subjekt do sústavy škôl.

20. Ustanoviť asistenta učiteľa v základnej škole.

Komentár:

Navrhovanou úpravou riešiť pôsobenie asistenta učiteľa v základnej škole v nadväznosti na prijatie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Pôsobenie asistenta upraviť pre školu, ktorá vzdeláva takých žiakov ako povinnosť, nie ako možnosť, ak na túto pozíciu budú zabezpečené v štátnom rozpočte potrebné finančné prostriedky. Cieľom je vytvoriť adekvátne personálne podmienky na kvalitné základné vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v bežných triedach základnej školy. Pôsobením asistenta učiteľa v základných školách pri žiakoch so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, vrátane detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, sa prispeje k zabezpečeniu kvalitnejšieho vzdelávania pre týchto žiakov, s elimináciou zvýšenej záťaže pedagógov školy. Požiadavka na pedagogického asistenta by sa mala odvíjať od druhu a stupňa zdravotného znevýhodnenia žiakov, ale aj od počtu žiakov.

21. Upraviť formy osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky, a to individuálne vzdelávanie a vzdelávanie v školách v zahraničí, resp. v zahraničnej škole.

Komentár:

V praxi je často problém ako zabezpečiť vzdelávanie dieťaťa, ktoré sa z rôznych dôvodov nemôže vzdelávať pravidelne v kmeňovej škole. Zákonní zástupcovia sa často obracajú na orgány štátnej správy s otázkami o ich právach a povinnostiach, porovnávajú vzdelávacie systémy iných štátov a ak sa ich deti vzdelávajú v zahraničí, majú problém akceptovať náš systém. Navrhujú miernejšie pravidlá povinnosti skúšok pre svoje deti. Školy majú problém zistiť, kde ich žiaci plnia povinnú školskú dochádzku a akým spôsobom.

Tak ako doteraz, individuálnym vzdelávaním zostáva vzdelávanie žiaka, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole, žiaka prvého stupňa základnej školy a aj vzdelávanie žiaka vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone väzby. Navrhuje sa spresniť podmienky individuálneho vzdelávania žiaka, a to obsah žiadosti zákonného zástupcu žiaka prvého stupňa základnej školy, ktorý sa bude vzdelávať doma. Štátna školská inšpekcia bude vykonávať kontrolu úrovne kvality vzdelávania len pri tomto spôsobe individuálneho vzdelávania. Zrušiť individuálne vzdelávanie možno aj na základe odporúčenia detského lekára, ak pominú dôvody individuálneho vzdelávania zo zdravotných dôvodov. Taktiež sa stanovujú kompetencie školy a ústavu voči žiakovi, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone väzby a ktorému nemožno zabezpečiť vzdelávanie v kmeňovej škole. Vzdelávanie žiaka vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone väzby zabezpečí škola, ktorá vzdelávanie prostredníctvom ústavu povolila, a to na základe písomnej dohody medzi riaditeľom školy a riaditeľom ústavu, v rozsahu najmenej dve hodiny týždenne.

Z dôvodu zvýšenej migrácie občanov SR sa určujú pravidlá školskej dochádzky žiaka, povinnosti pre zákonného zástupcu alebo plnoletého žiaka, napr. oznámiť názov a adresu školy do 30 dní po príchode do krajiny pobytu žiaka v zahraničí a neodkladne každú zmenu školy, ktorú v zahraničí navštevuje; dohodnúť termín skúšky školy s dostatočným časovým predstihom pred jej konaním. Ruší sa povinnosť konania komisionálnej skúšky žiaka, ktorý plní školskú dochádzku na škole v zahraničí alebo v zahraničnej škole v SR. Takýto žiak môže vykonať komisionálne skúšky, ak o to zákonný zástupca alebo plnoletý žiak požiadá. Ak žiak nepríde vykonať skúšky, riaditeľ školy podľa výsledkov dosiahnutých v jeho predchádzajúcom vzdelávaní v zahraničí alebo v zahraničnej škole v SR a podľa komisionálnych skúšok zaradí žiaka do príslušného ročníka. Konat' skúšku však naďalej musí žiak, ktorý sa individuálne vzdeláva v zahraničí. Takýto žiak, ktorý nemá možnosť vzdelávať sa v žiadnej škole v zahraničí, vykoná skúšky v škole v SR zo všetkých vyučovacích predmetov, okrem výchovných predmetov.

22. Doplniť formy osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky o vzdelávanie v Európskych školách.

Komentár:

V súčasnosti sa niektoré deti občanov SR vzdelávajú v Európskych školách, zriadených na základe prijatého Dohovoru, ktorým sa definuje štatút Európskych škôl. V systéme Európskych škôl sa v súčasnosti vzdeláva 227 žiakov slovenskej národnosti. Keďže tieto školy majú svoje špecifiká uvedené v dohovore a nie je možné ich zahrnúť do už definovaných foriem osobitného spôsobu plnenia povinnej školskej dochádzky, navrhuje sa doplniť tieto formy o ďalšiu, teda o vzdelávanie v Európskych školách.

23. Ustanoviť povinnosť na základe preukázateľného záujmu zákonných zástupcov najmenej desiatich detí o predprimárne alebo o primárne vzdelávanie v štátnom jazyku alebo v jazyku národnostnej menšiny zabezpečiť vzdelávanie detí v požadovanom jazyku.

Komentár:

Ústava v Čl. 34 ods. 1 odkazuje výkon práv príslušníkov národnostných menšín na zákon. V záujme uspokojovania požiadaviek zákonných zástupcov na výchovu a vzdelávanie ich detí v materinskom jazyku zabezpečiť právo detí na vzdelávanie v materinskom jazyku

najmä na národnostne zmiešanom území. Takto sa zjednotia práva na vzdelávanie v materinskom jazyku tak príslušníkov národnostných menšín ako aj majoritného národa na zmiešanom území. Toto vzdelávanie zabezpečí materská škola, ak ide o predprimárne vzdelávanie alebo základná škola, ak ide o primárne vzdelávanie.

24. Upraviť problematiku učebného plánu vo vzťahu k školskému vzdelávaciemu programu v materskej škole, sprehľadniť problematiku materskej školy, ustanoviť pôsobenie asistenta učiteľa v materskej škole a umožniť účasť inej, zákonným zástupcom poverenej osoby na výchove a vzdelávaní v materskej škole.

Komentár:

V materských školách nie je zavedený hodinový systém, výchovno-vzdelávacia činnosť sa uskutočňuje ako nepretržitý sled výchovno-vzdelávacích činností v priebehu dňa počas všetkých organizačných foriem denného poriadku. Obsah výchovy a vzdelávania nie je rozčlenený do jednotlivých vyučovacích predmetov a nie sú postupové ročníky (materskú školu niektoré deti navštevujú len jeden rok, iné dva, tri a niektoré dokonca aj štyri roky). Preto sa navrhuje zosúladiť aplikačnú prax s právnym stavom určením špecifika vo vzťahu k školskému vzdelávaciemu programu, teda, že súčasťou školského vzdelávacieho programu nebude učebný plán.

Navrhuje sa vymedziť, že zriadenie špeciálnej triedy je v kompetencii zriaďovateľa materskej školy, čím sa odbúrajú žiadosti zriaďovateľov, ktorí sa mylne domnievajú, že zriadenie špeciálnej triedy podlieha schvaľovaniu na ministerstve školstva, prípadne na príslušnom okresnom úrade v sídle kraja. Navrhuje sa právne upraviť povinné pôsobenie asistenta učiteľa v materskej škole v nadväznosti na prijatie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ak na túto pozíciu budú zabezpečené potrebné finančné prostriedky. Pôsobenie asistenta je doposiaľ upravené ako možnosť, ale prax ukazuje, že bez právnej úpravy vo forme povinnosti, nebude možné dosiahnuť želaný stav, teda vytvoriť adekvátne personálne podmienky na kvalitné predprimárne vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v bežných triedach materskej školy. Pôsobením asistenta učiteľa v materských školách pri deťoch so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, vrátane detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, sa navrhuje zabezpečiť kvalitné predprimárne vzdelávanie pre tieto deti vzhľadom na druh a stupeň ich znevýhodnenia.

Návrhom rozšíriť okruh osôb, v prítomnosti ktorých sa okrem zákonných zástupcov detí môže uskutočňovať predprimárne vzdelávanie v materskej škole si vyžiadali požiadavky mnohých rodičov. Navrhuje sa, aby po predchádzajúcom poverení zákonnými zástupcami, sa mohli na predprimárnom vzdelávaní s dieťaťom vyžadujúcim individualizovanú starostlivosť, zúčastniť aj iné osoby, najmä v prípade, ak napr. pracovné alebo napr. aj zdravotné problémy neumožnia účasť rodiča na výchove a vzdelávaní. Stále ale pôjde len o prípady, ktoré odsúhlasí riaditeľ materskej školy. Pôjde o výnimočné prípady vzťahujúce sa na deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorých predprimárne vzdelávanie v materskej škole, z dôvodu ich napr. zdravotného znevýhodnenia, by nebolo možné uskutočňovať za štandardných personálnych podmienok.

25. Skonkretizovať prijímanie detí na predprimárne vzdelávanie.

Komentár:

V súčasnosti, vzhľadom na demografickú krivku výrazne prevyšuje dopyt o prijatie detí do materských škôl, nad existujúcimi kapacitnými možnosťami a preto sa navrhuje

explicitne ustanoviť, že prijímanie detí na predprimárne vzdelávanie do materskej školy je limitované kapacitnými možnosťami materskej školy. Týmto opatrením sa chce predísť riešeniu mnohých sťažností rodičov, ktorý nie sú ochotní akceptovať skutočnosť, že nie každé dieťa môže byť prijaté do materskej školy, pretože pri prijímaní detí do materskej školy je potrebné rešpektovať aj existujúce priestorové podmienky. Na priestory materských škôl, a teda aj na kapacitu materských škôl má výrazný vplyv vyhláška ministerstva zdravotníctva o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež, ktorá stanovuje požiadavku zabezpečiť na jedno dieťa najmenej 4 m² plochy dennej miestnosti, ktorá plní funkciu herne a spálne, a v prípade, ak je spálňa stavebne oddelená, najmenej 3 m² plochy herne. Na jedno ležadlo na spanie musí byť zabezpečené najmenej 1,7m². Priestor na odkladanie ležadiel a lôžkovín musí umožňovať ich riadne prevetrávanie. Na jednu stoličku v jedálni musí byť zabezpečené najmenej 1,4 m² plochy jedálne. V záujme zdravého vývinu detí je potrebné, aby podmienky na ich vzdelávanie boli po každej stránke primerané a preto je potrebné zdôrazniť ako limit existujúce kapacitné možnosti.

Vzhľadom na problémy aplikačnej praxe, s cieľom predísť situáciám, kedy sú do materskej školy prijaté aj deti, ktorých zdravotný stav alebo iné znevýhodnenie neumožní zabezpečiť predprimárne vzdelávanie v bežných materských školách bez zvýšených požiadaviek na personálne, priestorové alebo aj materiálno-technické zabezpečenie, sa navrhuje ustanoviť povinnosť účasti dieťaťa pri podávaní žiadosti o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie. Predíde sa tak riešeniu mnohých sťažností rodičov, ale aj riaditeľiek materských škôl, ktoré bývajú pri prijímaní detí do materskej školy „zavedené“ tým, že na potvrdení o zdravotnom stave dieťaťa, ktoré sa predkladá spolu so žiadosťou o prijatie dieťaťa do materskej školy sa i napriek tomu, že dieťa je dieťaťom so zdravotným znevýhodnením, uvádza formulácia „dieťa je zdravé a môže navštevovať materskú školu“.

26. Umožniť zriaďovateľovi zriadenie tried pre žiakov, ktorí z výchovno-vzdelávacieho hľadiska potrebujú kompenzačný program alebo rozvojový program, vrátane žiakov, ktorí boli vzdelávaní v škole so vzdelávacím programom pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Komentár:

Tento typ triedy (v doterajšej praxi pod názvom „špecializovaná trieda“ v súčasnosti ustanovený vyhláškou) zaviesť z dôvodu vytvorenia primeraného vzdelávacieho prostredia pre žiakov, ktorí z rôznych príčin zaostávajú (napr. žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia, žiaci, ktorí boli preradení zo špeciálnej školy, neprospievajúci žiaci) s cieľom, aby v triede s menším počtom žiakov, kde má vyučujúci väčší priestor venovať sa im individuálne, mali možnosť dobehnúť učivo preberané podľa príslušného vzdelávacieho programu v bežnej triede. Zavedením ustanovenia sa predíde frustrácií žiakov zo školského neúspechu, ich vzdelávanie sa stane efektívnejším, s rešpektovaním ich vzdelávacích požiadaviek. Zaradenie žiaka do takejto triedy je vhodným nástrojom na predchádzanie opakovaniu ročníka. Dĺžku vzdelávania v takejto triede limitovať iba počas nevyhnutnej potreby, maximálne na jeden rok, a to z toho dôvodu, aby žiaci naplnili vzdelávací štandard základnej školy a následne získali základné vzdelanie, ktoré im umožní pokračovať v príprave na budúce povolanie na strednej škole. Takúto triedu zriadiť s počtom najmenej štyroch žiakov, najviac ôsmich žiakov z jedného ročníka alebo rôznych ročníkov. Ak je počet žiakov menší ako štyria žiaci, trieda sa zruší.

27. Ustanoviť športové gymnázium ako osobitný typ gymnázia.

Komentár:

Ustanoviť športové gymnázium ako osobitný druh gymnázia, ktorého neoddeliteľnou súčasťou bude športová príprava minimálne v piatich športových odvetviach zabezpečovaná formou športových tréningov, sústredení a účasťou na športových súťažiach. Športové gymnázium bude komplexne zabezpečovať výchovnovzdelávací proces a zodpovedať za jej obsah a kvalitu v plnej miere. Bude poskytovať úplné stredné všeobecné vzdelanie. Pre výučbu na športových gymnáziách bude ministerstvom schválený osobitný rámcový učebný plán pre štvorročné ako aj pre osemročné štúdium. Cieľom je, aby športové gymnáziá komplexne zabezpečovali športovú prípravu, zamestnávali trénerov a zodpovedali za jej kvalitu. V tejto súvislosti ustanoviť najnižší počet žiakov v triede na 12 z dôvodu zabezpečenia kvality tréningových procesov ako aj častej fluktuácie žiakov zo zdravotných alebo výkonnostných dôvodov.

28. Ustanoviť postup pri ukončovaní štúdia štátnou jazykovou skúškou v jazykových školách, zloženie, menovanie a úlohy komisie pre štátne jazykové skúšky. Stanoviť rozsah zodpovednosti predsedu komisie pre štátne jazykové skúšky za organizáciu, obsah a priebeh štátnych jazykových skúšok. Stanoviť, že štúdium na jazykovej škole sa poskytuje za čiastočnú úhradu nákladov štúdia.

Komentár:

Keďže ustanovenia o finančnom zabezpečení štúdia na jazykovej škole prechádzajú do zákona o financovaní školstva, je potrebné zakotviť povinné úhrady za štúdium priamo do ustanovenia o jazykovej škole. Inak by sa poslucháči a zákonní zástupcovia domnievali, že na verejných jazykových školách ide o bezplatné štúdium. Široká verejnosť by bola uvedená do omylu, ktorý by jazykové školy ťažko vysvetľovali a vytvárala by sa zbytočne konfliktná situácia na školách zriadených samosprávami.

Do znenia ustanovenia doplniť bežný spôsob ukončovania štúdia v kurze, ktorý je časťou vzdelávacieho programu jazykovej školy. Po úspešnom ukončení základného, stredného a vyššieho kurzu poslucháč dostáva osvedčenie o úrovni získaného jazykového vzdelania v nadväznosti na § 17 ods. 3 zákona. Zjednotiť požiadavky na získanie osvedčenia, pretože nastáva situácia, kedy je možné v niektorých jazykových školách získať osvedčenie za účasť v kurze, čo znižuje dôveryhodnosť osvedčení s celoštátnou pôsobnosťou a vytvára nerovný prístup k poslucháčom rôznych jazykových škôl s rovnakými kompetenciami. Štátnou jazykovou skúškou sa ukončujú len kurzy postsekundárneho vzdelávania, ktoré sú ďalšou časťou vzdelávacieho programu školy.

Spresniť postup pri ukončovaní štúdia štátnou jazykovou skúškou, spresniť zloženie, menovanie a úlohy komisie pre štátne jazykové skúšky, zloženie a úlohy skúšobnej komisie a stanoviť ich funkčné obdobie. Na základe skúseností z praxe a poznatkov Štátnej školskej inšpekcie predĺžiť funkčné obdobie predsedu komisie pre štátne jazykové skúšky o rok. Dôvodom na predĺženie funkčného obdobia je trvanie študijného cyklu, ktorý vedie k štátnej jazykovej skúške, a to dva ročníky stredného alebo vyššieho kurzu a jeden rok prípravného kurzu na štátne jazykové skúšky. Vedenie týchto kurzov, plnenie ich programu a úplnosť dokumentácie je dôvodom na vydanie či odobranie oprávnenia na výkon štátnych jazykových skúšok. Tieto kurzy a ich nadväznosť kontroluje na vydanie oprávnenia Štátna školská

inšpekcia za trojročné obdobie, preto je vhodné, aby celý študijný cyklus riadila jedna zodpovedná osoba a neprichádzalo k zmene predsedu komisie pre štátne jazykové skúšky, čo môže viesť k narušeniu kontinuity práce školy. Predseda komisie pre štátne jazykové skúšky je zodpovedný za dodržanie podmienok výkonu skúšok a kvalifikovanosť skúšobných komisií. Stanoviť rozsah zodpovednosti predsedu komisie pre štátne jazykové skúšky, ktorý zodpovedá za organizáciu, obsah a priebeh štátnych jazykových skúšok pre všetky jazyky a predsedu skúšobnej komisie pre jeden jazyk pri výkone štátnych jazykových skúšok, čo je potrebné pre zjednotenie postupu vo všetkých krajoch a ich jazykových školách s oprávnením vykonávať štátne jazykové skúšky, či už štátnych alebo súkromných. Stanovenie povinností je nevyhnutné pre rovnaký postup a priebeh štátnych jazykových skúšok vo všetkých jazykových školách s oprávnením na ich výkon, ale aj na rovnaký prístup školskej inšpekcie k jazykovým školám vo všetkých regiónoch Slovenska.

Spresniť organizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu v jazykových školách s tým, že sa bude týkať všetkých typov jazykových škôl, samostatných i pričlenených a všetkých zriaďovateľov.

Upraviť záväzne trvanie kurzu a variabilitu možnosti podľa štátneho vzdelávacieho programu, ktorá je primeraná jazykovej náročnosti kurzu podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Zvýšiť tak tlak na dodržiavanie rovnakej, či porovnateľnej jazykovej úrovne absolventov kurzu rovnakej jazykovej náročnosti v rôznych školách, ale pritom umožniť variabilitu dĺžky kurzov podľa počtu vyučovacích hodín kurzu. Ide o uloženie povinnosti postupovať rovnako pre všetkých zriaďovateľov a dodržiavať rovnakú úroveň jazykového vzdelania pre všetky vydané osvedčenia s celoštátnou pôsobnosťou garantované štátom. V praxi sa stretávame s troj či päť-týždňovými kurzami cudzieho jazyka, ktoré tvrdia, že pripraví záujemcu z nulových vedomostí na štátnu jazykovú skúšku, čo je zavádzajúce. Pri neúspešne vykonanej štátnej jazykovej skúške potom smerujú neúspešní kandidáti sťažnosti na školskú inšpekciu na školu, kde skúšku konali, nie kde chodili do školy.

Jazykové školy, rovnako ako v iných krajinách, vyučujú aj slovenský jazyk pre cudzincov, pre ktorý je spracovaný a schválený štátny vzdelávací program. Absolvovanie kurzu umožňuje cudzincom získať osvedčenie o úrovni znalosti slovenského jazyka alebo vysvedčenie o štátnej jazykovej skúške, ktorými sa musia podľa platnej legislatívy preukázať pri získavaní zamestnania vo verejnom sektore či pri žiadosti o povolenie živnosti. Rovnaký postup sa uplatňuje napríklad aj v Českej republike, kde jazykové školy s oprávnením vykonávať štátne jazykové skúšky vykonávajú aj skúšky českého jazyka potrebné pre získanie štátneho občianstva či trvalého pobytu. U nás zatiaľ nemáme zjednotené požiadavky na znalosť slovenského jazyka pre získanie štátneho občianstva a skúšky si organizuje samospráva, takže ich náročnosť je rôzna. Štátnu jazykovú skúšku zo slovenského jazyka budú môcť vykonať aj občania so štátnym občianstvom SR, ktorí dlhodobo žili v zahraničí a neabsolvovali vzdelanie na slovenských školách.

Upraviť zákonom rovnako ako pri iných školách prijímanie na štúdium v jazykovej škole a stanoviť jeho podmienky. Pri nestanovení požiadaviek na jazykové kompetencie v jednotlivých kurzoch a ich ročníkoch ako povinnosti prichádza k nedodržaniu požiadaviek stanovených štátnym vzdelávacím programom.

Stanoviť zákonom termíny konania štátnych jazykových skúšok, ktoré teraz upravuje len nižšia právna norma, vyhláška č. 321/2008 Z. z.. Jarný termín štátnych jazykových skúšok sa koná zvyčajne na všetkých jazykových školách s oprávnením ich konať, jesenný konajú školy podľa prejavenej záujmu verejnosti a potreby opravných termínov. Termíny podávania prihlášok stanoviť tak, aby boli dodržané lehoty na oznámenie výsledkov písomnej časti skúšky a doručenie pozvánok na ústnu časť skúšky.

29. Ustanoviť klasifikáciu a hodnotenie žiakov základných umeleckých škôl.

Komentár:

Dôležitou súčasťou výchovno-vzdelávacej práce v základnej umeleckej škole je klasifikácia a hodnotenie žiakov. Priebežná klasifikácia prospechu a hodnotenie sa uplatňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka a má hlavne motivačný charakter. Klasifikácia prospechu žiaka zo všetkých vyučovacích predmetov a celkové hodnotenie žiaka sa uskutočňujú na konci prvého polroka a druhého polroka školského roka a majú čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov. Aby mohli byť uvedené ciele dosiahnuté, je potrebné ustanoviť v zákone prospech žiaka v jednotlivých predmetoch klasifikačnými stupňami a celkové hodnotenie žiaka stupňami celkového hodnotenia na konci prvého a druhého polroka tak, ako je to ustanovené aj v ostatných školách podľa tohto zákona. Podkladom na celkové hodnotenie žiaka podľa jednotlivých stupňov: prospel s vyznamenaním, prospel a neprospel, budú výsledky klasifikácie zo všetkých vyučovacích predmetov s dôrazom na klasifikáciu z hlavného predmetu.

Prípravné štúdium charakterizovať ako štúdium určené na intenzívne diagnostikovanie umeleckých schopností dieťaťa a jeho následné zaradenie do príslušného umeleckého odboru. Vzhľadom na uvedené špecifiká prípravného štúdia ustanoviť, aby sa žiaci prípravného štúdia neklasifikovali a hodnotili sa iba slovne. Zo slovného hodnotenia by malo vyplývať, či je žiak spôsobilý úspešne pokračovať v štúdiu na základnej umeleckej škole.

Možnosť vydávať výpis klasifikácie žiaka za prvý polrok umožňuje školám lepšie využívať IKT aj v procese vydávania dokladov o získanom vzdelaní a uľahčuje tak prácu učiteľom. Vzhľadom na to je potrebné umožniť škole vydať žiakom na konci prvého polroka školského roka výpis klasifikácie za prvý polrok, ktorý nie je verejnou listinou. Vysvedčenie za prvý polrok vydávať iba na základe písomnej žiadosti žiaka alebo zákonného zástupcu žiaka.

30. Ustanoviť prijímanie žiakov do prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu bilingválneho vzdelávania len z 9. ročníka základnej školy.

Komentár:

Odstrániť nesystémový prvok vo vzdelávacom systéme, ktorým sa podľa doterajšej právnej úpravy umožňuje žiakom ôsmeho ročníka uchádzať sa o prijatie do päťročného vzdelávacieho programu bilingválneho vzdelávania na strednej škole aj keď nezískajú na základnej škole nižšie stredné vzdelanie, ktoré základná škola poskytuje. Ide aj o odstránenie ďalšej selekcie žiakov základných škôl, ktorá má vo všeobecnosti negatívny dopad podľa medzinárodných štúdií na vzdelávací systém.

31. Vylúčiť z 5% hranice novo prijímaných žiakov do osemročných gymnázií podľa § 64 ods. 4 zákona tých žiakov, u ktorých sa na prijatie vyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností alebo nadania.

Komentár:

Dôvodom nezahrňať do 5 % hranice počty tried a počty žiakov prijímaných do prvého ročníka osemročných gymnázií z daného populačného ročníka, u ktorých sa vyžaduje

overenie špeciálnych schopností, zručností alebo nadania je skutočnosť, že títo žiaci sú prijímaní do osemročných gymnázií na základe talentovej skúšky alebo súčasťou ich prijímania je aj psychodiagnostické vyšetrenie na preukázanie všeobecného intelektového nadania. S ohľadom na túto skutočnosť nie je možné presne číselne vopred stanoviť ich počty.

32. Ustanoviť možnosť konať dobrovoľnú maturitnú skúšku aj z niektorej formy internej časti maturitnej skúšky.

Komentár:

Umožniť žiakom konať dobrovoľnú maturitnú skúšku nielen z externej časti maturitnej skúšky a internej časti maturitnej skúšky ako je tomu v súčasnosti, ale aj z jednotlivých foriem internej časti maturitnej skúšky a to písomnej alebo ústnej časti maturitnej skúšky. Zámer rozšíriť možnosť konať dobrovoľnú maturitnú skúšku z jednotlivých foriem maturitnej skúšky, prípadne ich kombinácie vyplýva najmä zo záujmu žiakov rozšíriť si predmety maturitnej skúšky v nadväznosti na požiadavky vysokých škôl v prijímacom konaní.

33. Uložiť Štátnej školskej inšpekcii povinnosť vykonať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v prípade opodstatnenej námietky voči hodnoteniu maturitnej skúšky.

Komentár:

Ustanoviť možnosť podať námietku aj voči hodnoteniu externej časti maturitnej skúšky. Súčasná právna úprava totiž neumožňuje podať námietku voči hodnoteniu externých maturitných skúšok. V záujme ochrany práv žiakov, ak má žiak pochybnosti o správnosti klasifikácie voči hodnoteniu externej časti maturitnej skúšky, bude môcť podať námietku Národnému ústavu certifikovaných meraní vzdelávania. Ide o zabezpečenie objektívnosti hodnotenia a vylúčenie subjektívnych vplyvov pri hodnotení. Štátnej školskej inšpekcii uložiť povinnosť na vykonanie opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v prípade opodstatnenej námietky voči hodnoteniu písomnej formy internej časti maturitnej skúšky ako aj povinnosť nariadiť komisionálne preskúšanie pri zistení nedostatkov pri klasifikácii ostatných foriem maturitnej skúšky a explicitne tak zabezpečiť ochranu práv žiaka na objektívne hodnotenie v prípade opodstatnenej námietky. Súčasná právna úprava v prípade opodstatnenej námietky voči hodnoteniu písomných foriem maturitnej skúšky ako aj ďalších foriem maturitnej skúšky ukladá Štátnej školskej inšpekcii len možnosť uložiť záväzné pokyny na odstránenie nedostatkov.

34. Umožniť žiakovi opakovať skúšku prípadne jej časť alebo formu v mimoriadnom skúšobnom období v septembri po prerušení maturitnej skúšky z dôvodu nevhodného správania žiaka.

Komentár:

Ustanovením upraviť termín opakovania skúšky na najbližší možný termín, v ktorom sa maturitná skúška môže konať. Zároveň umožniť žiakovi aj opakovať iba formu skúšky, nielen príslušnú časť skúšky. Súčasná právna úprava umožňuje žiakovi opakovať skúšku po jej prerušení až v nasledujúcom školskom roku v riadnom termíne, čím takíto žiaci musia prakticky jeden rok čakať na opakovanie skúšky, čo je neúmerne dlhé obdobie z hľadiska ich

prípravy na budúce povolanie. Navrhovaná úprava zmierni tvrdosť tohto ustanovenia a umožní opakovať skúšku v mimoriadnom skúšobnom období už v septembri.

35. Doplniť stredisko praktického vyučovania do školských výchovno-vzdelávacích zariadení.

Komentár:

Doplnením strediska praktického vyučovania medzi školské zariadenia sa odstraňuje nejednoznačnosť začlenenia strediska praktického vyučovania medzi školy alebo školské zariadenia napriek tomu, že pre stredné odborné školy zabezpečuje tie isté činnosti, ktoré zabezpečujú školské hospodárstvo a stredisko odbornej praxe. Toto bude financované v rámci preneseného výkonu štátnej správy.

36. Vytvoriť pre žiaka umiestneného v špeciálnom výchovnom zariadení možnosť dokončiť si vzdelanie získaním dokladu o ukončení vzdelania po dovŕšení určenej vekovej hranice.

Komentár:

V praxi sa stáva, že dieťa umiestnené v špeciálnom výchovnom zariadení po dovŕšení zákonom určenej vekovej hranice na 18 rokov, s možnosťou dobrovoľného predĺženia na taxatívne určené dosiahnutie 19. roku veku, musí mať ukončený prevýchovný pobyt, pričom do vykonania záverečných skúšok na získanie výučného listu zostáva ešte niekoľko dní, resp. jeden – dva mesiace. Je potrebné umožniť, aby sa tento prístup dobrovoľného predĺženia pobytu vzťahoval na možnosť ukončiť v tomto zariadení prípravu na povolanie so získaním kvalifikácie, v ktorej tu bolo dieťa pripravované. Je totiž pravidlom, že po návrate do prirodzeného prostredia sa títo mladí ľudia neprihlásia do žiadnej školy na ukončenie svojej profesionálnej prípravy, vykonanie záverečných skúšok a zostávajú nekvalifikovaní.

37. Vypustiť zo sústavy školských účelových zariadení školu v prírode.

Komentár:

Zámerom nie je zrušiť samotnú aktivitu „škola v prírode“, navrhuje sa zrušiť len inštitúcie, vzhľadom na to, že doterajšia prax ukázala, že väčšina škôl zabezpečuje školu v prírode ako aktivitu v iných objektoch spĺňajúcich podmienky v súlade s osobitnými predpismi (§ 24 a 25 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 526/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zotavovacie podujatia; vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 527/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež). Doposiaľ sa školy v prírode, ako školské účelové zariadenia, v prevažnej miere využívali na organizovanie iných aktivít (najmä rôznych sezónnych kurzov) ako na realizáciu školy v prírode.

38. Vytvoriť legislatívne podmienky na umiestňovanie detí zadržaných pri nepovolenom opustení zariadení pre deti s nariadenou ústavnou starostlivosťou okrem diagnostických centier aj v reedukačných centrách.

Komentár:

Vzhľadom na rozloženie existujúcich päť diagnostických centier v rámci SR, v ktorých umožňuje legislatíva polícii umiestniť dieťa, ktoré sa bez povolenia pohybovalo mimo zariadenia určeného na jeho prevýchovu, vznikajú organizačné problémy spojené s jeho návratom do kmeňového zariadenia, ale aj zvýšená nákladovosť tohto presunu. Legislatívne rozšírenie možnosti aj na reedukačné centrá zredukuje problémy spojené s týmto procesom. Táto právna úprava sa dosiahne doplnením ustanovenia § 125 ods. 7 k využívaniu ochrannej miestnosti, zriaďovanej v reedukačných centrách spôsobom, ako je tomu v diagnostických centrách. Podrobnosti o nevyhnutných priestorových a ďalších úpravách postupu podľa tejto zásady určí vykonávací predpis.

39. Aktualizovať ustanovenia upravujúce systém výchovného a psychologického poradenstva na základe vyňatia úprav týkajúcich sa odborných zamestnancov a ich činností, ktoré sa prenášajú do vecne príslušného zákona, ako aj doplniť ďalšie povinnosti a zjednotiť riešenia, ktorých legislatívne zakotvenie si vyžiadala aplikačná prax.

Komentár:

Cieľom úprav je legislatívne zakotvenie najmä nasledujúcich náležitostí:

- vymedziť okruh oprávnených osôb nahliadať do dokumentácie vedenej v poradenských zariadeniach,
- určiť rozsah a spôsoby sprístupnenia dokumentácie a údajov o dieťati, vrátane vytvárania odpisov, výpisov a kópií v súlade s inými právnymi normami,
- zakotviť povinnosti mlčanlivosti odborných zamestnancov,
- doplniť vymenovanie oblastí odbornej starostlivosti, poskytovanej deťom, o liečebnopedagogickú starostlivosť, o poradenstvo pre deti choré a zdravotne oslabené v centrách špeciálno-pedagogického poradenstva o zabezpečenie koordinácie poradenstva k zdravému životnému štýlu detí a žiakov a vykonávanie metodickéj činnosti pre pedagogických a odborných zamestnancov centrami podľa ich zamerania.

Dôvodom na právnu úpravu určenia rozsahu a spôsobu sprístupnenia dokumentácie a údajov o dieťati je, že v praxi dochádza k nejednoznačnému postupu v tejto oblasti, najmä pokiaľ ide o tretie osoby. Súčasný právny systém nerieši jasné určenie zákazu zhotoviť kópiu z vypracovaného a vyplneného testu dieťaťom, čo je nevyhnutné napraviť. Súčasťou tejto právnej úpravy by malo byť tiež zakotvenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť pre odborných zamestnancov. Zákonom sa má určiť okruh osôb, ktoré z vlastnej potreby, alebo pri výkone svojej práce môžu nahliadať do dokumentácie vedenej v poradenských zariadeniach. Ďalší aspekt, ktorý je nevyhnutné riešiť zákonom, je určenie rozsahu poskytnutých údajov, ako aj formy sprístupnenia – zhotovovanie kópií či odpisov a pod., pričom sa má určiť zákaz vytvárať kópie vyplnených testov a metodík ich vyplňania z možného dôvodu ich šírenia, čím by sa stratila ich objektivita pri vyšetrovaní detí.

Doplnením liečebnopedagogickej starostlivosti do ustanovenia určujúceho vykonávanie činností v poradenských centrách a umožnenie zamerania centier špeciálno-pedagogického poradenstva aj na choré a zdravotne oslabené deti, sa zosúladí školský zákon so zákonom o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a s poslaním

príslušného typu poradenstva. Okrem toho, v aplikačnej praxi poradenských centier sa liečebno-výchovná starostlivosť vykonávala na základe ustanovenia, ktoré sa v súčasnosti zo školského zákona vypúšťa z dôvodu duplicity riešenia odborných zamestnancov so zákonom o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch.

Z dôvodu vypustení viacerých častí ustanovení alebo celých ustanovení zo školského zákona vzťahujúcich sa k odborným zamestnancom, sa pristúpi k naformulovaniu nového § 130 s využitím zostávajúcich ustanovení a ich prehľadného a upraveného znenia z formálnej stránky.

40. Upraviť komplexne problematiku zariadení školského stravovania.

Komentár:

Ustanoviť činnosti, ktoré vykonávajú zariadenia školského stravovania všeobecne. Prax preukázala potrebu zmeny systému stravovania detí a žiakov na uzatvorený systém a to hlavne z dôvodu, že sa v školskom stravovaní zabezpečuje stravovanie detí podľa odporúčaných výživových dávok, ďalej v rámci liečebného režimu sa zabezpečuje stravovanie detí s osobitným systémom a to pre celiatikov, diabetikov a deti s rôznymi druhmi alergií ako aj špecifické stravovanie športovcov. Tento uzatvorený systém je špecifický tým, že vymedzuje, kto sa v zariadení školského stravovania okrem detí a žiakov môže stravovať a to tak, že určuje stravovanie pre všetkých strávníkov len počas ich pobytu v škole a v školskom zariadení, stravovanie počas výchovno-vzdelávacích aktivít organizovaných školou alebo školským zariadením a zároveň explicitne vymedzuje, kto môže byť inou fyzickou osobou, ktorá sa v zariadení školského stravovania môže stravovať. Týmto ustanoveniami ide predovšetkým o posilnenie preventívneho charakteru takýchto zariadení v oblasti výživy detí a žiakov. Zavádza sa spolupráca zariadení školského stravovania s koordinátorom prevencie v oblasti výživy.

Stanoviť spôsob výroby jedál a nápojov v nadväznosti na materiálno-spotrebné normy vydané ministerstvom školstva a určiť kompetenciu usmerňovania konzumácie takých jedál a nápojov a technologických postupov, ktoré boli doteraz riešené vo vykonávacom predpise.

Špecifikovať činnosti, ktoré jednotlivé druhy zariadení školského stravovania vykonávajú v rámci svojej pôsobnosti a ktorými sa od seba odlišujú.

41. Nepovolit' v školách a v školských zariadeniach v rámci ambulantného predaja predaj doplnkových jedál typu rýchleho občerstvenia, pochutín s vysokým obsahom soli a tuku, sladkých pekárenských a cukrárenských výrobkov s nižším ako tretinovým podielom ovocnej alebo mliečnej zložky, cukroviniek, nápojov kolového charakteru a energetických sladených nápojov.

Komentár:

Vláda Slovenskej republiky schválila viacero koncepcií a programov súvisiacich so zdravým a životným štýlom mladých ľudí: Koncepcia štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky, Národný program starostlivosti o deti a dorast v SR na roky 2008–2015, Národný program podpory zdravia, podpora zdravia v 21. storočí, Národný program prevencie obezity a iné dokumenty. Sú odrazom implementácie Európskej stratégie v tejto oblasti a stanovujú úlohy štátu v nej. Situácia zdravotného stavu detí a školopovinne mládeže je priebežne monitorovaná prostredníctvom čiastkových alebo celonárodných prieskumov, ktoré vykonávajú regionálne úrady verejného zdravotníctva. Z výsledkov celoslovenského monitoringu vybranej skupiny populácie, vykonávaného regionálnymi úradmi verejného

zdravotníctva v Slovenskej republike v priebehu rokov 2011- 2013 vyplynulo, že stravovanie viacerých skupín nášho obyvateľstva a osobitne školopovinných detí je stále energeticky vysoké, s vysokou spotrebou živočíšnych tukov, soli, bielkovín, čo má priamy dopad na zvýšenie obezity. Základným cieľom v oblasti výživy, v rámci Programu ozdravenia výživy obyvateľov SR je zlepšiť zdravotný stav a dosiahnuť tak zníženie prevalencie neprenosných chorôb súvisiacich s výživou, ako sú najmä kardiovaskulárne choroby, niektoré onkologické choroby, diabetes a osteoporóza. Zvrátiť trend obezity u obyvateľstva SR, najmä u detí a mládeže a dosiahnuť zníženie existujúceho deficitu v príjme pozitívnych nutričov vo výžive a súčasne dosiahnuť zníženie rizikových faktorov výživy. Zároveň je potrebné celkové uvedomenie a pochopenie vplyvu výživy na zdravie človeka a kladného pôsobenia preventívnych zásahov do výživy a režimu stravovania. V nadväznosti na uvedené ciele je potrebné presadzovať výživové dávky pre deti, ktoré pravidelne nekonzumujú stravu v školskej jedálni, a ktoré sú často odkázané na ambulantné stravovanie v školských bufetoch, ktoré často nie je v súlade s vedeckými poznatkami. Ide najmä o úpravu predaja jedál doplnkového charakteru a potravinárskeho sortimentu tak, aby konzumáciou takýchto jedál bol zabezpečený znížený energetický príjem z nasýtených mastných kyselín, voľných cukrov, a aby deti konzumovali potraviny s nízkym obsahom soli skrytej predovšetkým v pekárenských, mäsových a ďalších výrobkoch z nich.

42. Ustanoviť prevádzkovanie kamerových systémov v školách a školských zariadeniach.

Komentár:

Zaviest' osobitnú právnu úpravu používania kamerového systému v školách a školských zariadeniach vo vymedzenej oblasti, pri dodržaní ostatných ustanovení vyššie uvedených právnych predpisov.

Podľa viacerých žiadostí o usmernenie, ako aj na základe podnetu verejného ochrancu práv a Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky odporúčame zaviesť do zákona ustanovenie o používaní kamerových systémov v súlade so zákonom o ochrane osobných údajov, pričom za dôležité považujeme zásadu ochrany a bezpečnosti osôb a majetku a nie sledovanie osôb.

Monitorovanie priestorov školy sa týka nielen zamestnancov školy, ale aj žiakov, ktorí túto školu navštevujú a návštevníkov školy, preto je potrebné mať na zreteli práva všetkých dotknutých osôb, ktoré súvisia s právom na ochranu osobnosti a súkromia.

Legislatívny rámec monitorovania priestorov sa rieši najmä v zákone č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak ide o priestory prístupné verejnosti, Zákonníku práce (§ 13, ods.4) a v Občianskom zákonníku v ostatných prípadoch (§12). Pri aplikácii každého z uvedených troch právnych základov monitorovania priestorov platí, že ide o spracúvanie osobných údajov, keďže výstup z kamerového systému – videozáznam – obsahuje osobné údaje patriace aj do osobitnej kategórie osobných údajov podľa zákona č. 122/2013 Z. z. Prevádzkovateľ kamerového systému je preto povinný dodržiavať príslušné ustanovenia tohto zákona pri spracúvaní osobných údajov. V citovanom zákone sa uvádza, že priestor prístupný verejnosti možno monitorovať pomocou videozáznamu alebo audiazáznamu len na účely verejného poriadku a bezpečnosti, odhaľovania kriminality a narušenia bezpečnosti štátu, pričom priestor musí byť zreteľne označený ako priestor, ktorý je takto monitorovaný. Vyhotovené záznamy možno použiť len na účely trestného konania alebo konania o priestupkoch, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Ak takto vyhotovený záznam nie je využitý na uvedené účely, ten, kto ho vyhotovil, je

povinný záznam zlikvidovať najneskôr v lehote do 15 dní odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom bol záznam vyhotovený.